

Инновации

А.Кедейматов
А.Ажибаев

Биздин өсүп жаткан, өз ара байланышта болгон коомубуз Туруктуу өнүгүү максаттарында (ТӨМ) айтылган көптөгөн социалдык, экономикалык жана экологиялык көйгөйлөрдү чечүүнүн жаңы ыкмаларына муктаж. Бизге жакырчылык, ачарчылык жана оорулар менен күрөшүү үчүн жаңы ыкмаларды табуу, климаттын өзгөрүүсү менен күрөшүү жана жаратылышты сактоо, жасалма интеллектти колдонууну оптималдаштыруу жана эмгектин келечегин калыптандыруу үчүн жаны инновациялар керек.

Туруктуу Өнүгүү

2030-жылга чейин Туруктуу Өнүгүү Күн тартибин ишке ашыруусу орто жолдо негизинен токтоп, ал тургай, көптөгөн өлкөлөрдө артка кеткенди билдирет. Дүйнө жаңыча мамиле жасап, алдыга жылуу үчүн күч-аракетин топтошу керек. Бул илимдин ролун өзгөртүүнүн негизги пункттарын аныктоого жана ТӨМгө жетүү үчүн прогрессти тездетүүнүн жолдорун жана ошого жараша чараларды көрүүнү талап кылат. Ал ошондой эле илимий-саясатын күчтөндүрүү үчүн жеткиликтүү илимий далилдерди иш жүзүндөгү билимге жана түшүнүккө айландырууну, саясатты иштеп чыгуучуларды маалымдоону жана каалаган натыйжаларга жетүү үчүн иш-аракеттерди жетектөөнү талап кылат.

ЦУР9

Иш график боюнча журуп жатат же тапшырма аткарылды

Эч кандай прогресс жок, начарлоо

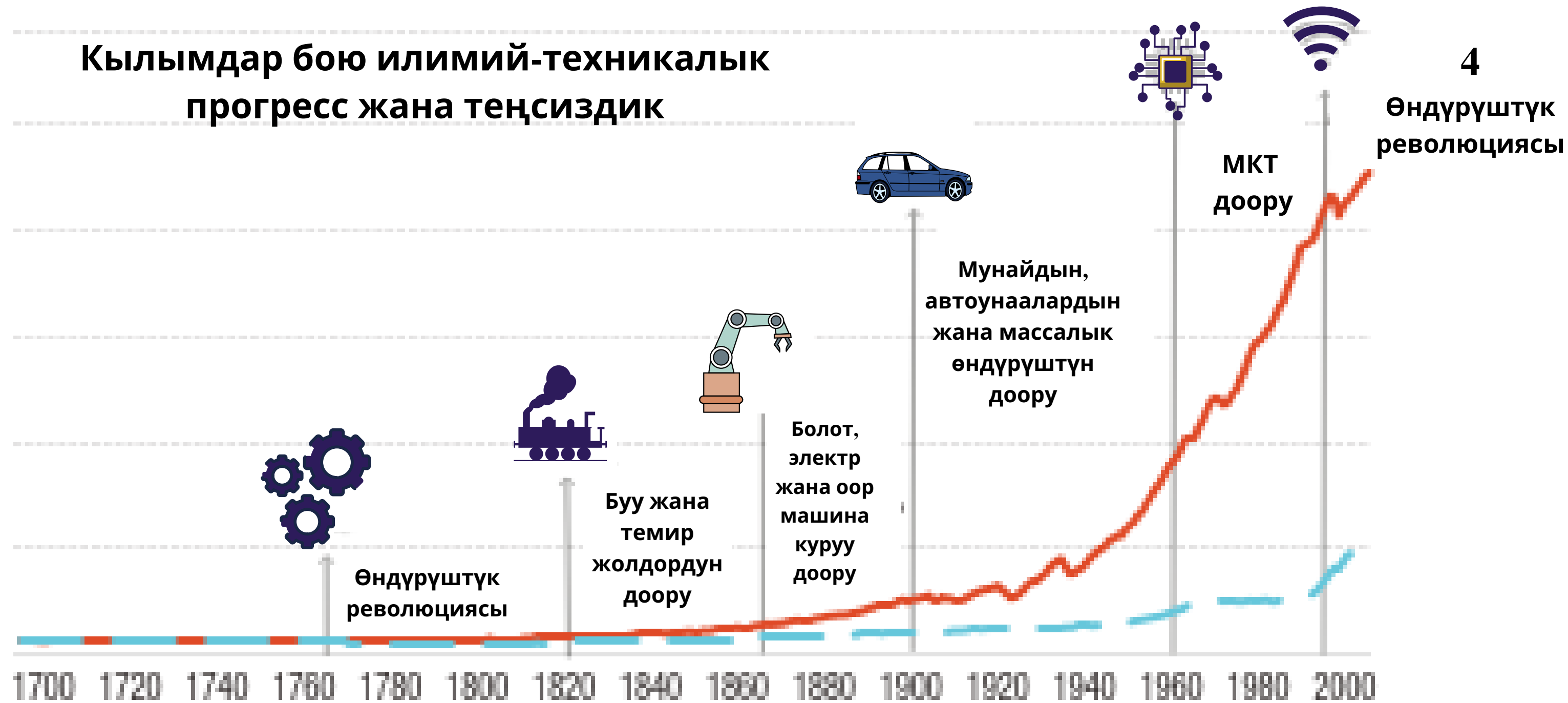

Айрым жылыштар болду, бирок тездетүү зарыл

Илимий-техникалык прогресстин бир нече толкунунун аркасында Батыш Европа жана анын бутактары - Австралия, Канада, Жаңы Зеландия жана Америка Кошмо Штаттары Япония менен бирге алдыга чыкты. Башка өлкөлөрдүн көбү периферияда калды.

Прогресстин ар бир толкуну өлкөлөр ортосундагы теңсиздиктин күчөшү, товарларды, социалдык кызматтарды жана коомдук товарларды - билим берүүдөн саламаттыкты сактоого, МКТ инфраструктурасынан электрлештирүүгө чейинки ажырымды кеңейтүү менен байланышкан. Бирок, бир нече өлкөлөр, өзгөчө Чыгыш Азияда, кийинчерээк технологияны өздөштүрүү, имитациялоо жана инновациялар аркылуу ажырымды жаба алышты.

Кылымдар бою илимий-техникалык прогресс жана теңсиздик

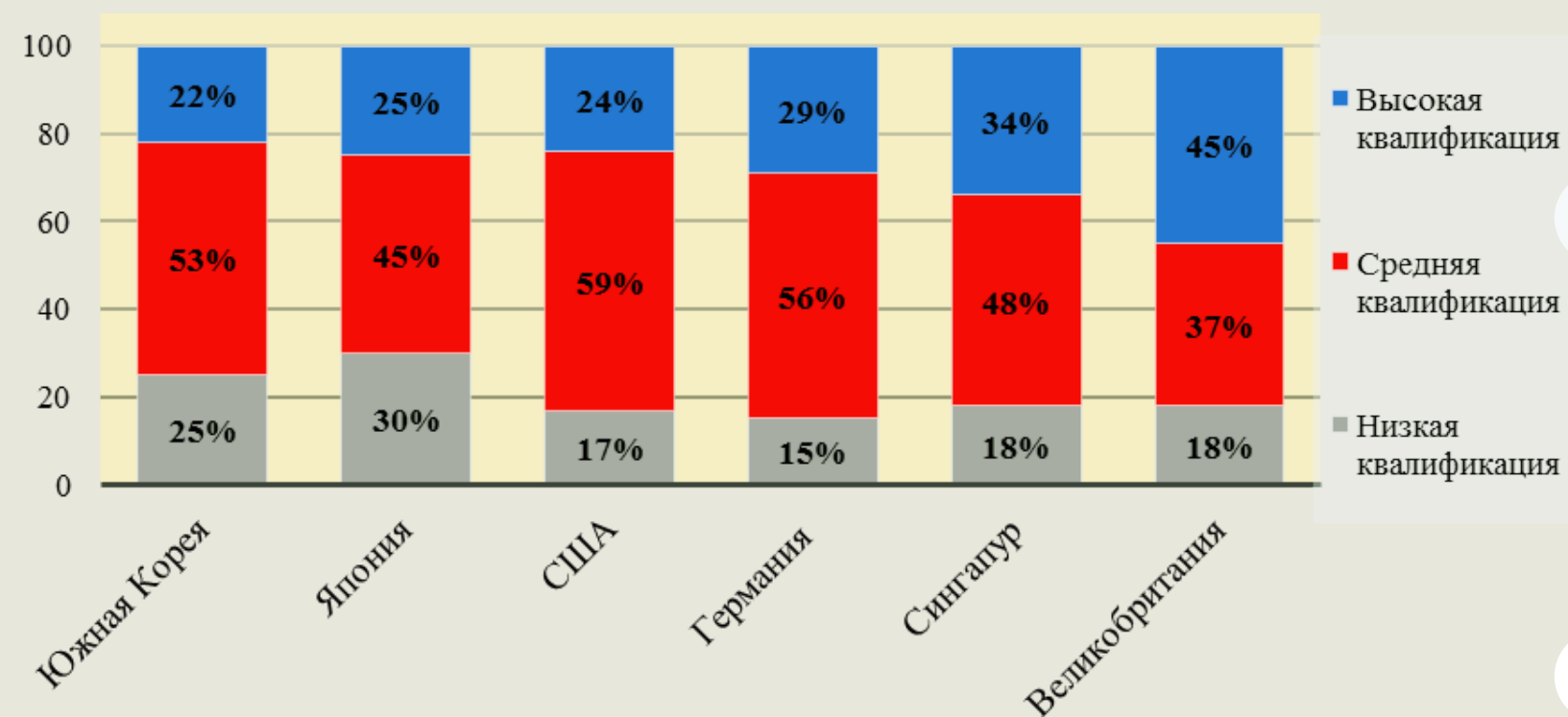

- **"Борбор"** Батыш Европага жана анын бутактарына (Австралия, Канада, Жаңы Зеландия жана Америка Кошмо Штаттары) жана Японияга тиешелүү.
- **"Периферия"** - "борбордун" өлкөлөрүнөн башка бүткүл дүйнө.

ТӨМ – бул адамдардын жашоосун жакшыртуунун эң сонун куралы, анын негизги максаты экономикалык өнүгүү. Инновациялар тез темп менен жылып, актуалдуу болуп, технологиялык өзгөрүүлөргө кадам ташташы керек, ал климаттын өзгөрүшү, булгануу, ресурстардын азайышы жана биосферанын кыйроосу келип чыккан коркунучтарга каршы турууга тийиш.

Экономикасы эң өнүккөн өлкөлөрдө – Канада, АКШ, Германия, Улуу Британияда жаңы көндүмдөр биринчи орунда турат. Калктын башына ИДПсы жогору жана инновациялык экономикасы бар бул өлкөлөрдө жогорку квалификациялуу жумушчулардын үлүшү дүйнөдө эң жогору, 22%дан 45%га чейин, бүткүл дүйнө боюнча орточо 15%ды түзөт (4-сүрөт). Бир жагынан бул мыйзам ченемдуулук адам капиталын енукуруусуз мындан аркы техникалык прогресс да, социалдык-демографиялык проблемаларды да чечуу да, тийиштуу маданий кайра тузуулар да мумкун эмес экендигин керсетет. Экономика татаалдашкан сайын адам капиталына талаптар да өзгөрөт.

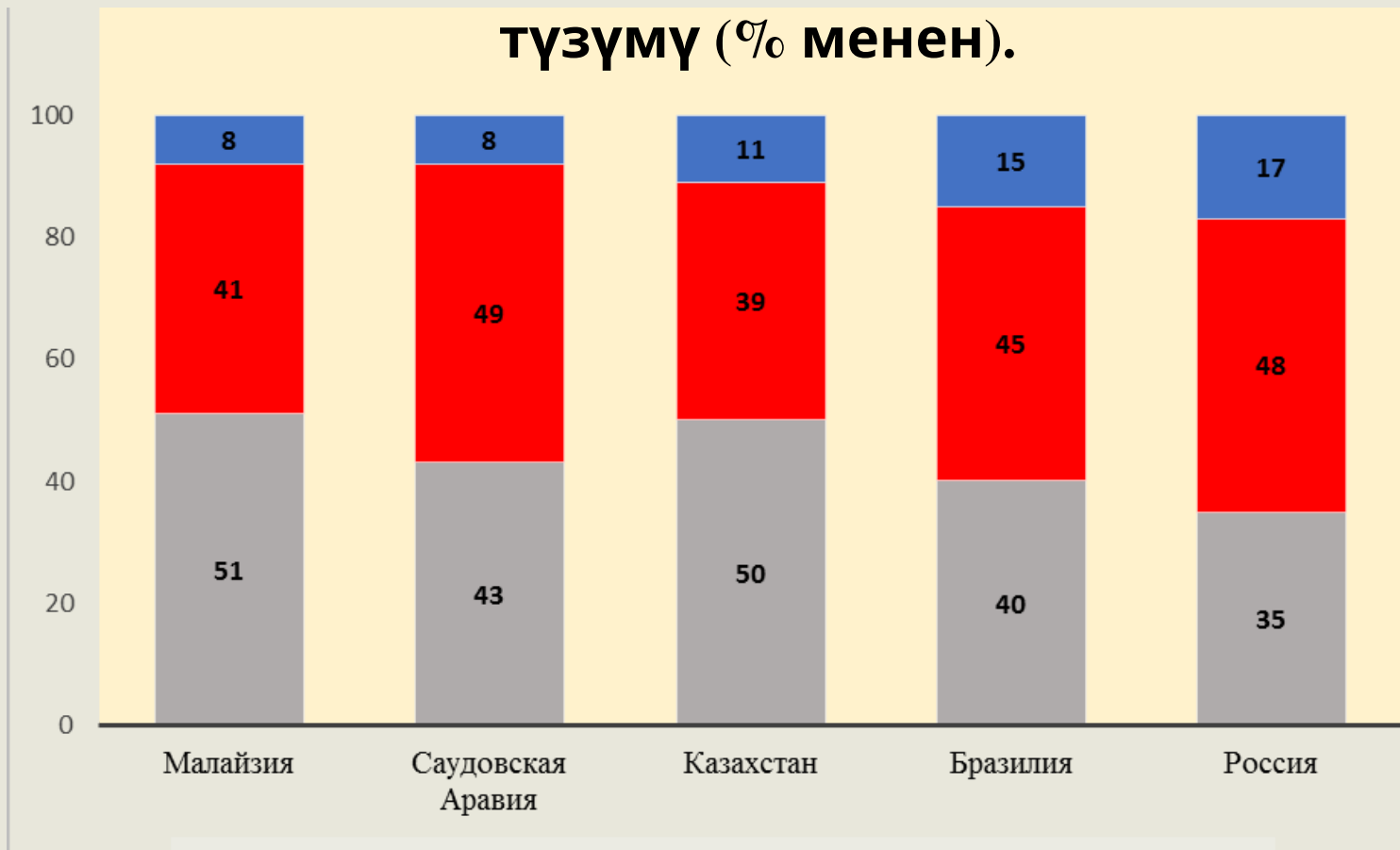
Инновациялык экономика. Жумушчу күчүнүн түзүмү (% менен).

Негизги мүнөздөмөлөр.

- Жогорку билимдүү калктын карылыгы
- Орточо жаш: 45 жаш
- Жогорку билим: 60%
- Адамдык өнүгүүнүн индекси: Жогору
- Жан башына ИДПнын максималдуу көлөмү: 52 000 доллар
- Өнүккөн санариптик экономика
- Интернет менен дээрлик толук камтуу: калктын 85%.

Өнүгүп жаткан экономика. Жумушчу күчүнүн түзүмү (% менен).

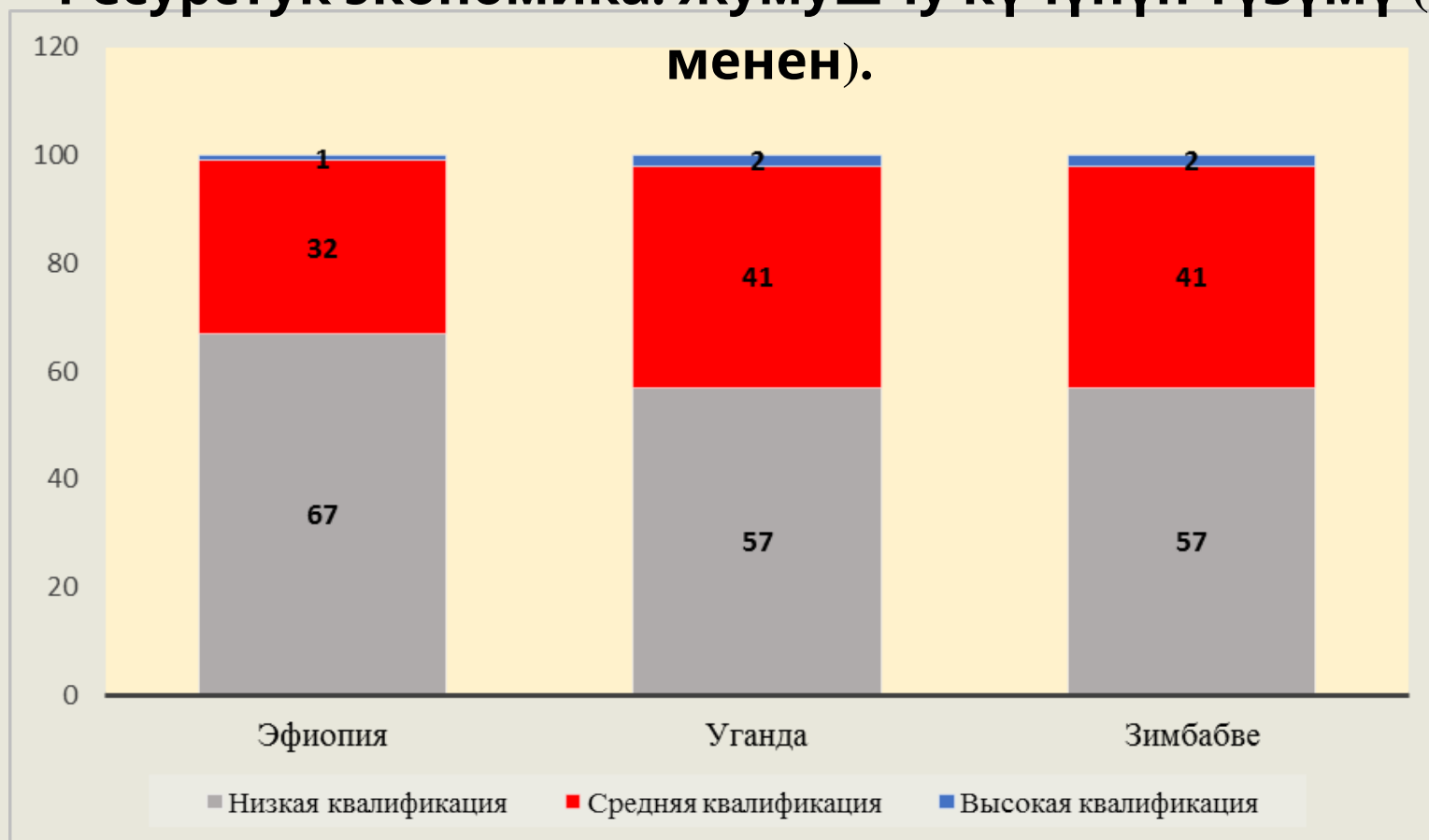

Негизги мүнөздөмөлөр.

- Билимдүү калктын карылыгы
- Орточо жаш: 35 жаш
- Жогорку билим: 50%
- Адамдык өнүгүүнүн индекси: Орточо
- Калктын жан башына орточо ИДП: 29 000 доллар
- Санариптик экономиканы өнүктүрүүнүн төмөнкү деңгээли
- Интернет менен камтуу: калктын 50%

Ресурстук экономика. Жумушчу күчүнүн түзүмү (% менен).

Негизги мүнөздөмөлөр.

- Жаш билимсиз калк
- Орто жаш: 21 жаш
- Жогорку билим: 5%
- Адамдык өнүгүүнүн индекси: Төмөн
- Жан башына ИДПнын төмөн көрсөткүчү: 1750 доллар
- Санариптик экономика жок.
- Интернет менен камтуу: калктын 50%

Кадрдык ажырымдын негизги себептеринин бири кызматкерлердин физикалык жактан жоктугу эмес, алардын билиминин жана компетенциясынын алардан талап кылынган иш-аракеттердин түрлөрүнө шайкеш эместиги болуп саналат. Бул көндүмдөрдүн дал келбегендиги ар бир экинчи иш берүүчүгө таасир этет. Бүгүнкү күндө 1,3 миллиард адам көндүмдөрдүн дал келбегендигинен жабыркап жатат, ал эми 2030-жылга чейин бул 1,4 миллиарддан ашык жумушчуга таасирин тийгизет.

4 ӨНДҮРҮШТҮК РЕВОЛЮЦИЯСЫ

БУТКУЛ ТЕХНОЛОГИЯЛЫК СПЕКТРДЫ ӨЗГӨРТТӨТ

БАГЫТТАР

Санариптик маалымат экономикасына катышуу жана андан пайда алуу мүмкүнчүлүктөрү боюнча эки өлкө өзгөчөлөнөт: АКШ жана Кытай.

Дүйнөнүн санариптик ИДПСынын жарымына жакыны
2 өлкөдө топтолгон

Алар бирге дүйнөдөгү гипер масштабдуу маалымат борборлорунун жарымын түзөт:

- дүйнөдөгү 5G кабыл алуунун эң жогорку көрсөткүчү;
- акыркы беш жылдагы Жасалма интеллект тармагындагы стартаптарды каржылоонун 94%, дүйнөдөгү AI тармагындагы алдыңкы окумуштуулардын 70%;
- дүйнөдөгү ири санариптик платформалардын рыноктук капиталдаштыруунун дээрлик 90%. Эң ири платформалар - Apple, Microsoft, Amazon, Alphabet (Google), Facebook, Tensent жана Alibaba.

Спасибо за
внимание!